

Asia: VN/36586/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle Suomen ja Yhdysvaltojen välillä tehdyn puolustusyhteistyösopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen YK-liiton lausunto Suomen ja Yhdysvaltojen välillä tehdyn puolustusyhteistyösopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi ja siihen liittyviksi laeiksi

DCA-sopimus käsittelee muun muassa Yhdysvaltojen pääsyä sovittuihin tiloihin ja sovituille alueille sekä niiden käyttöä, puolustuskaluston, tarvikkeiden ja materiaalin sijoittamista ennakolta Suomen alueelle, Yhdysvaltojen ilma-alusten, alusten ja ajoneuvojen maahantuloa ja liikkumista, Yhdysvaltojen joukkojen sekä niiden käyttämien tilojen ja alueiden turvallisuuden järjestämistä, rikosoikeudellista toimivaltaa sekä käytännön kysymyksiä liittyen joukkojen toimintaan Suomen alueella.

Sopimuksen mukaan Suomi antaa Yhdysvalloille esteettömän pääsyn ja oikeuden käyttää sovittuja tiloja ja alueita sopimuksessa lueteltuihin tarkoituksiin: esimerkiksi vierailuihin, harjoituksiin, tukitoimintoihin, kauttakulkuun sekä joukkojen ja materiaalin sijoittamiseen.

Sovitut tilat ja alueet ovat lähtökohtaisesti Suomen ja Yhdysvaltojen yhteiskäytössä, mutta sopimuksen osapuolilla on mahdollisuus sopia joidenkin alueiden yksinomaisesta käytöstä.

YK-liitto painottaa, että on erityisen tärkeää jatkossakin pitää kiinni Suomen kansainvälisistä sitoumuksista ja seuraavista ydinaseita, biologisia, myrkyllisiä ja kemikaalisia aseita sekä jalkaväkimiinoja koskevista sitoumuksista:

- Ydinräjähdeiden maahantuonti samoin kuin niiden valmistaminen, hallussapito ja räjäyttäminen Suomessa on kielletty ydinenergialain perusteella. Myös ydinaseiden kuljettaminen Suomen kautta on kielletty ja rangaistavaa. Rikoslaisissa on kriminalisoitu ydinräjähderikos.
- Biologisista ja myrkyllisistä aseista tehdyssä sopimuksessa määrätään, ettei Suomen alueella voida varastoida näitä aseita (tai kehittää, tuottaa, hankkia tai säilyttää)
- Myös kemiallisista aseista tehdyssä sopimuksessa kielletään tämän kaltaisten aseiden varastointi.
- Suomi on osapuolena myös ns. Ottawan sopimuksessa, jossa kielletään jalkaväkimiinujen varastointi sekä valmistus ja välittäminen.

Sovittujen tilojen ja alueiden osalta on huomioitava, että saamelaisalueiden osalta tulee noudattaa YK:n alkuperäiskansojen julistuksen mukaista ennakkosuostumusperiaatetta (free, prior and informed consent, FPIC).

Laukko Helena
Suomen YK-liitto